

Regionaalhaigla

Kurgumandlite eemaldamise operatsioon

Mis on kurgumandlipõletik

Miks opereerida

Kuidas valmistuda operatsiooniks

Operatsioonijärgne periood

MIS ON KURGUMANDLIPÕLETIK

Kurgumandlid ehk tonsillid on paariselundid, mis paiknevad kurgukaarte vahel. Kurgumandlid koosnevad immuunsüsteemi rakkudest, mis võitlevad infektsioonide vastu.

Mandlid

Vaade suuõõnde

Kurgumandlite põletikku ehk **tonsilliiti** põhjustab bakter, mis levib õhu kaudu ja satub sissehingamisel neelu limaskestale, põhjustades algselt ägeda kurgumandlite põletiku, mis sageli esinemise, pärlikkuse või ebaadekvaatse ravi tõttu võib muuta krooniliseks. Pideva põletiku tagajärjel tekivad mandlitesse valkjad lagunened koe kogumikud ja vedel mäda. Kurgumandlites olevad laguproduktid imenduvad verre ning hakkavad kahjustama teisi elundeid (süda, neerud, liigesed). Seega muutuvad kurgumandlid oma kaitsefunktsiooni kaotades organismile pigem kahjulikuks.

Kroonilise kurgumandlipõletiku sümptomid:

- suus olev halb maitse ja lõhn;
- pidev või episooditi esinev kurguvalu;
- kaela lümfisõlmede suurenemine;
- üldine väsimus ja isutus (laguproduktid imenduvad verre ja põhjustavad üldintoksikatsiooni ehk mürgistuse);
- kurgumandlipõletiku ägenemist (kõrge palaviku ja tugeva neelamisvalulikkusega) esineb üle 2–3 korra aastas.

Põletikulised mandlid

MIKS OPEREERIDA

Kurgumandlite eemaldamise operatsiooni soovitatakse, kui kurgumandlipõletikud on muutunud krooniliseks.

Operatsioon kestab 30–40 minutit ja toimub üldnarkoosis, mis lülitab välja teadvuse ja valutundlikkuse kogu kehas. Operatsioonil eemaldatakse põletikulised või suurenenud kurgumandlid kurgukaarte vahelt spetsiaalse instrumendiga.

KUIDAS VALMISTUDA OPERATSIOONIKS

Operatsioonieelselt hinnatakse Teie tervisliku seisundit, tehakse vajalikud analüüsid ja uuringud.

Anesteesia tegemisele eelneb alati vestlus anestezioloogiga – kui Teil on lisaküsimusi seoses anesteesiaga, siis esitage need julgelt vestluse ajal!

Teile antakse täitmiseks küsitlusleht, kuhu märkige võimalikult täpselt ja põhjalikult andmed oma tervisliku seisundi kohta, varem põetud ja praegused haigused, hiljuti kasutatud ja praegu kasutatavad ravimid, ülitundlikkuse ravimite suhtes, varasemad operatsioonid ning harjumused (sportimine, suitsetamine, alkoholi tarvitamine jm).

Kindlasti teavitage anestezioloogi sellest, kui Teil on varem esinenud probleeme või tüsistusi seoses anesteesiaga.

Operatsiooniaegse ja järgse verejooksu vältimiseks ärge tarvitage aspiriini ega teisi verd vedeldavaid ravimeid, soovitatavad ei ole ka ibuprofeeni sisaldavad valuvaigistid.

Kui Te tarvitate verd vedeldavaid ravimeid konsulteerige kindlasti oma ravi- või perearstiga, vajadusel tuleb need ravimid enne operatsiooni ära jätta või asendada.

Operatsioonile tulles ei tohi olla palavikku, hingamisteede haigusi ega põletikke.

Operatsiooni päeval:

- 6 tundi enne operatsiooni ei tohi süüa, juua piimatooteid ja viljalihaga mahla. Võite juua piimata kohvi, teed, selget mahla ja vett. 2 tundi enne operatsiooni on keelatud kõik joogid. 4 tundi enne operatsiooni ei tohi juua ka vett! Kui olete hiljem söönud või joonud, võib mao sisu narkoosi ajal sattuda hingamisteedesse ja põhjustada eluohtlikke tüsistusi ning Teie tervise huvides tuleb operatsioon edasi lükata või ära jätta.
- Ärge jumestage end enne operatsiooni.
- Tulge haigla registratuuri kokkulepitud ajal.
- Enne operatsiooni peate allkirjastama nõusoleku operatsiooni ja anesteesia läbiviimiseks.
- Enne operatsioonile minekut tuleb ümber riietuda operatsiooniriietusse, mis antakse haiglas.
- Võtke ära ja andke osakonnas õe kätte hoiule ehted ja rõngad/ needid; prillid ja/ või kontaktläätsed ning eemaldatavad hambaproteesid.
- Käige enne operatsioonile minekut WCs.
- Vajadusel võtke operatsioonituppa kaasa kuuldeaparaat ja/ või astmainhalaator(id).
- Teie veeni asetatakse kanüül, mille kaudu saab manustada vajalikke ravimeid. Anestezioloogi ülesandeks on operatsiooni ajal valu äravõtmine ja samal ajal organismi elutähtsate funktsioonide (hingamine ja vereringe) säilitamine. Operatsiooni ajal jälgitakse pidevalt südame-tegevust, hingamist ja kehatemperatuuri.

OPERATSIOONIJÄRGNE PERIOOD

- Narkoosijärgselt võib esineda halb enesetunne, iiveldus, peavalu, uimasus ja lihaste valulikkus. Need sümptomid mööduvad tavaliselt iseeneest.

- Koju lubatakse samal või järgmisel päeval raviarsti ja/või anestezioloogi otsusel.

NB! Häiritud reaktsioonivõime tõttu ei tohi Te 24 tundi pärast anesteasiat juhtida autot ega töötada seadmetega. Ohutuks kojujõudmiseks kutsuge endale keegi vastu.

- Vahetult pärast operatsiooni võib esineda veritsust ning suureneb süljeeritus – suhu valguv veri ja sülg tuleb sülitada välja, mitte neelata alla. Vahetult pärast operatsiooni soovitame veritsuse vähendamiseks vähe rääkida ja mitte kõhida.
- Süüa ja juua võib alates järgmisest päevast pärast operatsiooni, toit ja jook olgu jahtunud, pehme konsistentsiga (püreestatud) ning maheda maitsega (vältida soolaseid, vürtsikaid ja hapusid toite).
- Kurguvalu on tugevam tavaliselt hommikuti, selle vastu aitavad valuvaigistid – paratsetamool (apteegi käsimüügis on Solpadein ja Efferalgan saadaval vees lahustuvana või tablettidena, maksimumannus 800 mg kuni 4 korda ööpäevas) või diklofenakk (retseptiravimina pärasoole küünlad, 100 mg kaks korda ööpäevas) Ärge tarvitage aspiriini (atsetüülsalitsüülhapet), samuti ei soovitata ibuprofeeni sisaldavaid valuvaigisteid. Sageli on valu intensiivsem neljandal ja viiendal päeval, neelamisvalulikkus kestab tavaliselt kuni kaks nädalat ning valu võib kiirguda ka kõrva.
- Palavik võib esineda umbes nädala vältel pärast operatsiooni. Kui palavik esineb kauem kui nädal või tõuseb üle 38 °C, siis määrab raviarst vajadusel põletikuvastase ravi.

- Kuumaprotseduurid (saun, vann, päevitamine, solaarium) on lubatud kaks nädalat pärast operatsiooni.
- Opereeritud pinnale tekivad valged katud, mis kaovad haava paranedes. Umbes 2 nädala möödudes, sama kaua kestab ka veritsuse oht.
- Kahe nädala jooksul ei soovitata veritsusohu tõttu tugevat füüsilist koormust.
- Maitsmismeel võib pärast operatsiooni olla mõnda aega häiritud.
- Tööle või kooli võib minna umbes 2–3 nädalat pärast operatsiooni.
- Suitsetamine takistab paranemist!

Teie operatsioon toimub:

_____ 20____ a.

Kell _____

Haiglasse tulles võtke kaasa:

- isikut tõendav dokument (ID-kaart, pass, juhiluba, lapsel sünnitunnistus);
- saatekiri operatsioonile;
- vahetusjalatsid;
- isiklikud hügieenitarbed;
- soovi korral pidžaama, dressid või hommikumantel (haiglas on lubatud kanda isiklike riideid).

NB! vt filmi päevakirurgilise operatsiooni korraldusest
www.regionaalhaigla.ee/et/paevakirurgia

Kasutatud kirjandus:

1. Human Anatomy & Physiology. Sixth Edition (2004), Pearson Education, Inc.
2. Kõrva-nina-kurguhaigused. Valvearsti teatmik (2009), Medicina.

Koostanud:

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla

J. Sütiste tee 19

13419 Tallinn

www.regionaalhaigla.ee